नाचिकेतो नाम कश्चित् उद्दालकस्य पुत्रः उत्तरानुवाके वक्ष्यते तन्नाम्ना प्रसिद्धो 'नाचिकेतः' लोकोऽसीत्यादिमन्त्रसाध्योऽग्निः तं, पूर्वोक्तप्रकारेण 'यश्चिनुते'। 'यः' अपन्यः, कश्चिदयं वाव यः पचत इत्याद्युक्तप्रकारेणोपास्ते। उभयविधः स पुरुषो यद्विषयकामनायुक्तोऽनुतिष्ठति 'स कामोऽस्मै', 'सम्यद्यते' सम्यक् प्राप्यते॥

(३) तस्याग्नेराधारत्वेन हिरण्यध्यानं विधत्ते। "यो ह वा अग्नेर्नाचिकेतस्यायतनं प्रतिष्ठां वेद। आयतनवान् भवति। गच्छति प्रतिष्ठाम्॥ २॥ हिरण्यं वा अग्नेर्नाचिकेतस्यायतनं प्रतिष्ठा। य एवं वेद। आयतनवान् भवति। गच्छति प्रतिष्ठाम" इति। 'आयतनं' आधारः, 'प्रतिष्ठा' चिरमवस्थानं, हिरण्येष्टकानां नाचिकेताग्नावुपहितत्वात् 'हिरण्यं', अस्य आधारः। तच्चैवास्य चिरकालावस्थितिः। हिरण्यस्याकारद्वयध्यानेनासौ गृहवान् भूत्वा चिरकालस्थितिं लभते फलस्य पुनर्वचनमुपसंहारार्थं॥

(४) अथ हिरण्यशरीरत्वेन ध्यानं विधत्ते। "यो ह वा अग्नेर्नाचिकेतस्य शरीरं वेद। सशरीर एव स्वर्गं लोकमेति। हिरण्यं वा अग्नेर्नाचिकेतस्य शरीरम्। य एवं वेद। सशरीर एव स्वर्गं लोकमेति" इति। हिरण्यस्य शरीरत्वध्यानेन मनुष्यशरीरसहितस्यैव स्वर्गप्राप्तिः॥

(५) फलान्तरं दर्शयति। "अथो यथा रुक्म उत्तप्तो भाय्यात्॥ ३॥ एवमेव स तेजसा यशसा। अस्मिंश्च लोकेऽमुष्मि-